

Herkennen en aanpakken van Invasieve Uitheemse Soorten

Infofiches

PROVINCIAAL
NATUUR-
CENTRUM
Natuurlijk verbonden

Colofon

De deputatie van de provincieraad van Limburg
Jos Lantmeeters, gouverneur-voorzitter,
Inge Moors, Bert Lambrechts, Igor Philtjens,
Tom Vandeput, gedeputeerden en
Wim Schoepen, provinciegriffier

Redactie

Kevin Lambeets (Zeis en Bijl),
Ruben Standaert, Illias Debroux
(Centrum Duurzaam Groen),
Thomas Impens, Ilse Van Aelst, Els Luyckfasseel
(Provinciaal Natuurcentrum, provincie Limburg)

Bron

Ecopedia

Foto's

Wikimedia Commons

Grafische vormgeving

Dion Boodts – Informatie en Communicatie,
provincie Limburg

Verantwoordelijke uitgever

Jan Mampaey, Craenevenne 86, 3600 Genk

Contact

Provinciaal Natuurcentrum,
Craenevenne 86, 3600 Genk
Tel 011 26 54 50
pnc@limburg.be

D/2023/5.857/23

Herkennen en aanpakken van Invasieve Uitheemse Soorten

Infofiches

Amerikaanse vogelkers	5
Hemelboom	7
Oosterse/Westerse karmozijnbes	9
Late/Canadese guldenroede	11
Reuzenberenklauw	13
Aziatische duizendknoop	15
Bonte gele dovenetel	17
Chinese bruidssluier	19
Reuzenbalsemien	21
Grote waternavel	23
Parelvederkruid	25
Watercrassula	27
Waterteunisbloem	29
Moerashyacint, Snoekkruid	31
Amerikaanse eik, Rode eik	33
Valse acacia, Witte acacia	37

Amerikaanse vogelkers

Prunus serotina

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant
Max: 2 000 cm

Bloeiperiode
Vanaf: mei
Tot: juni

Bloemkleur
wit

Licht
Min: half schaduw
Max: lichte schaduw

Voedsel
Min: voedselarm
Max: voedselarm

Vocht
Min: droog
Max: vochtig

Bestuiving
insectenbestuiving

KENMERKEN

- Brede lancetvormige bladeren van 5 tot 12 cm (bovenkant blinkend)
- Herkenbare (amandel)geur na kneuzen van de bast
- Bloemen groeien in trossen
- Donkerblauwe tot paarse steenvruchten
- Duidelijke horizontale lenticellen op de schors

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

- Start van sapstroom, bij voorkeur periode februari - april. Zaadsetting vermijden, zaden blijven veel jaren levensvatbaar.
- Uitlopers 1 à 2 maanden nadien verwijderen, ten laatste september.

WIJZE VAN AANPAK

- Bij hoge densiteiten overwegen om te beheersen, eerder dan te bestrijden en verdringen onder scherm van inheems loofhout via aanplant in kloempen¹.
- Grotere exemplaren worden met de (ketting)zaag omgezaagd of met een kleine kraan uitgegraven.
- Zaailingen tot 2 jaar met de hand/spade uittrekken.
- Schilmethode, ringen of pruikenmethode² toepassen.
- Materiaal proper maken om verdere verspreiding te vermijden.

BENODIGDE MATERIALEN

- Helm (met gezicht en gehoorbescherming)
- Handschoenen
- Veiligheidsbroek (zaagbroek) en aangepaste schoenen
- Zaag/kettingzaag
- Spade/steekschop
- Kraan

OPGELET

Bij grotere exemplaren opletten voor vallende bomen/takken.

NAZORG

- Geregeld controleren op nieuwe scheuten. Uitlopers 1-2 maanden nadien verwijderen, ten laatste september, dus voordat de boom energie vanuit de uitlopers in de wortels opslaat.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheid:
→ recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
→ rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).
(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

WORTELKLUITEN MET GROND

Zand is niet composteerbaar, dus de grond zoveel mogelijk verwijderen van de wortelkluiten door te schudden. De overgebleven wortelresten kunnen dan via dezelfde weg afgevoerd en gecomposteerd worden als de andere plantendelen.

HYGIËNE

Er kunnen resten achterblijven. Belangrijk: opvolgen dat de wortel uitdroogt en resten op hopen/wallen liggen om nabehandeling niet te hinderen.

¹ Kloempen = natuurgericht bosbeheer gericht op ongelijkjarige, ongelijkvormige gemengde bossen met een hoog aandeel (schaduwtolerante) inheemse bomen. Vernatten als strategie waar mogelijk (herstel waterhuishouding).

² Pruikenmethode = de boom op heuphoogte afzagen, waarna jaarlijks in de zomer de opnieuw uitgeschoten scheuten verwijderd worden. Na enkele jaren raakt de stronk uitgeput, waardoor deze niet meer gaat uitlopen.

Hemelboom

Hemelboom

Ailanthus altissima

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 50 cm
Max: 2 500 cm

Bloeiperiode

Vanaf: mei
Tot: juli

Bloemkleur

groen

KENMERKEN

- Geveerde bladeren tot 60 cm lang
- Middelgrote boom met losse en onregelmatige kroon
- Gevleugelde vruchten (wat verspreiding via wind en water ten goede komt)

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

- Start van sapstroom, bij voorkeur periode februari - april. Zaadsetting vermijden, zaden blijven veel jaren levensvatbaar.
- Uitlopers 1 à 2 maanden nadien verwijderen, ten laatste september.

WIJZE VAN AANPAK

- Bij hoge dichtheid overwegen om te beheersen eerder dan te bestrijden en verdringen onder scherm van inheems loofhout via aanplant in kloempen¹.
- Vernatten als strategie waar mogelijk (herstel waterhuishouding).
- Grotere exemplaren worden met de (ketting)zaag omgezaagd of met een kleine kraan uitgegraven.
- Zaailingen tot 2 jaar met de hand/spade uittrekken.
- De kluit/wortels trachten te verwijderen.
- Ringen om de neerwaartse sapstroom te vermijden.
- Materiaal proper maken om verdere verspreiding te vermijden.

BENODIGDE MATERIALEN

- Helm (met gezicht en gehoorbescherming)
- Handschoenen
- Veiligheidsbroek (zaagbroek) en aangepaste schoenen
- Zaag/kettingzaag
- Spade/steekschop
- Kraan

OPGELET

Bij grotere exemplaren opletten voor vallende bomen/takken.

NAZORG

- Geregeld controleren op nieuwe scheuten.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheden:
→ recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
→ rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).

(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

WORTELKLUITEN MET GROND

Zand is niet composteerbaar, dus de grond zoveel mogelijk verwijderen van de wortelkluiten door te schudden. De overgebleven wortelresten kunnen dan via dezelfde weg afgevoerd en gecomposteerd worden als de andere plantendelen.

HYGIËNE

Er kunnen resten achterblijven. Belangrijk: opvolgen dat de wortel uitdroogt en resten op hopen/wallen liggen om nabehandeling niet te hinderen.

¹ Kloempen = natuurgericht bosbeheer gericht op ongelijkjarige, ongelijkvormige gemengde bossen met een hoog aandeel (schaduwtolerante) inheemse bomen

Westerse karmozijnbes

Oosterse karmozijnbes

Westerse karmozijnbes

Oosterse karmozijnbes

Westerse karmozijnbes

Oosterse/Westerse karmozijnbes

Phytolacca esculenta / *Phytolacca americana*

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 100 cm
Max: 200 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juli
Tot: augustus

Bloemkleur

veelkleurig

Licht

Min: lichte schaduw
Max: volle zon

Voedsel

zeer voedselrijk

Vocht

vochtig

KENMERKEN

- Opvallende vrij forse "tuinplant"
- Plant vormt opvallende bloemtrossen
- Na de bloei worden zwart-paarse bessen gevormd
 - westerse: 10 vruchtbeginsels
 - oosterse: 8 vruchtbeginsels

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

- Juli - augustus
- Voor de plant in bloei staat

WIJZE VAN AANPAK

- Kleine hoeveelheden uittrekken en uitsteken.
- De kluit/wortels trachten te verwijderen.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding -> mee verwijderen.
- Materiaal proper maken om verdere verspreiding te vermijden.

BENODIGDE MATERIALEN

- Spade of boshak
- Riek
- Machinaal met kleine kraan
- Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

OPGELET

- Probeer het plantmateriaal zo volledig mogelijk te verwijderen en af te voeren.
- De planten niet ter plaatse verhakselen.
- Vermijd achterblijvende plantenresten (deze kunnen terug groeien).

NAZORG

- Geregeld controleren op nieuwe planten.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheid:
 - recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
 - rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).

(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

WORTELKLUITEN MET GROND

Zand is niet composteerbaar, dus de grond zoveel mogelijk verwijderen van de wortelkluiten door te schudden. De overgebleven wortelresten kunnen dan via dezelfde weg afgevoerd en gecomposteerd worden als de andere plantendelen.

OPGELET

Resten van invasieve uitheemse plantensoorten niet thuis zelf composteren, omdat daar onvoldoende hoge temperaturen bereikt worden om alle kiemkracht te vernietigen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik, ook bij verwisselen van werkplek!
- Nooit hakselen, klepelen.

Canadese guldenroede

Late guldenroede

Late/Canadese guldenroede

Solidago gigantea / Solidago canadensis

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 65 cm
Max: 150 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juli
Tot: oktober

Bloemkleur

geel

Licht

Min: lichte schaduw
Max: licht

Voedsel

matig voedselrijk

Vocht

Min: vochtig
Max: nat

Bestuiving

insectenbestuiving

KENMERKEN

- Grote rechtopstaande plant
- Roodgeklepte stengels tot 10 cm dik
- Bladeren soms meer dan 1 meter
- Kleine gele bloemen in piramidevormige pluim

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

- Juni – oktober (meerdere keren)
- Voor de plant in bloei staat

WIJZE VAN AANPAK

- Manueel verwijderen bij kleine aantastingen, bv. uittrekken in vochtige periode of tijdelijk afdekken.
- Herhaaldelijk maaien en afvoeren.
- Onderdrukken onder scherm via doorzaaien met concurrentiekrachtig gras zoals Italiaans raaigras.
- Indien mogelijk wortelstokken verwijderen.
- Afschrappen bij grote besmettingen.
- Drukbe grazing met pony's, schapen.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding -> mee verwijderen.
- Materiaal proper maken om verdere verspreiding te vermijden.

BENODIGDE MATERIALEN

- Spade/steekschop
- Maaibalk
- Bosmaaier of idealiter zeis
- Heraanplant materiaal
- Schapen en herder

OPGELET

- Probeer het plantmateriaal zo volledig mogelijk te verwijderen en af te voeren.
- De planten niet ter plaatse verhakselen.
- Vermijd achterblijvende plantenresten (deze kunnen terug groeien).

NAZORG

- Geregeld controleren op nieuwe scheuten.
- Bestrijdingsmethode blijven herhalen.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheden:
→ recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
→ rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).

(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

WORTELKLUITEN MET GROND

Zand is niet composteerbaar, dus de grond zoveel mogelijk verwijderen van de wortelkluiten door te schudden. De overgebleven wortelresten kunnen dan via dezelfde weg afgevoerd en gecomposteerd worden als de andere plantendelen.

OPGELET

Resten van invasieve uitheemse plantensoorten niet thuis zelf composteren, omdat daar onvoldoende hoge temperaturen bereikt worden om alle kiemkracht te vernietigen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik, ook bij verwisselen van werkplek!

Reuzenberenklauw

Reuzenberenklauw

Heracleum mantegazzianum

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 200 cm
Max: 300 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juli
Tot: september

Bloemkleur

wit

Licht

Min: lichte schaduw
Max: volle zon

Voedsel

zeer voedselrijk

Vocht

vochtig

Bestuiving

insectenbestuiving

KENMERKEN

- Grote rechtopstaande plant, tot 3 m hoog
- Roodgekleurde stengels tot 10 cm dik
- Bladeren soms meer dan 1 meter
- Kleine witte bloemen in scherm
- Veroorzaakt brandwonden!

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

- Juni – september (voor zaadzet, meerdere keren eventueel)

WIJZE VAN AANPAK

- Zo snel mogelijk ingrijpen.
- Manueel verwijderen van boven- en ondergrondse delen.
- Maaien voor de zaadzetting.
- Begrazen voor de zaadzetting.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding -> mee verwijderen.

BENODIGDE MATERIALEN

- Zeis, zo voorkom je rondspattende plantensappen
- Spade/steekschop
- Persoonlijke beschermingsmiddelen zoals beschermende kledij die het hele lichaam bedekt (laarzen, handschoenen en regenpak) en veiligheidsbril om de ogen te beschermen.
- Correcte afvoermogelijkheden
- Schapen en herder

OPGELET

- Het sap van de plant kan in aanraking met de huid brandwonden veroorzaken.
- Probeer het plantmateriaal zo volledig mogelijk te verwijderen en af te voeren. Grote voorzichtigheid geboden bij afvoeren van planten die reeds in zaad staan. In dat geval moet een grote zak over de bloeiwijze getrokken worden die volledig dicht wordt gebonden. Dit voorkomt de verspreiding van de kleine zaden tijdens de afvoer.
- De planten niet ter plaatse verhakselen.
- Vermijd achterblijvende plantenresten (deze kunnen terug groeien).

NAZORG

- Geregeld controleren op nieuwe scheuten.
- Bestrijdingsmethode blijven herhalen.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheid:
 - recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
 - rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).

(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

WORTELKLUITEN MET GROND

Zand is niet composteerbaar, dus de grond zoveel mogelijk verwijderen van de wortelkluiten door te schudden. De overgebleven wortelresten kunnen dan via dezelfde weg afgevoerd en gecomposteerd worden als de andere plantendelen.

OPGELET

Resten van invasieve uitheemse plantensoorten niet thuis zelf composteren, omdat daar onvoldoende hoge temperaturen bereikt worden om alle kiemkracht te vernietigen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik, ook bij verwisselen van werkplek!
- Aandacht voor ondergrondse wortelfragmenten.

Aziatische duizendknopp

Aziatische duizendknoop

Fallopia

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant
Max: 300 cm

Bloemkleur
wit

Licht
Min: lichte schaduw
Max: licht

Vocht
Min: frisse bodem
Max: vochtig

KENMERKEN

- Hoge kruidachtige plant
- Lange holle stengel tot 3 meter
- Opvallende witte bloemtrossen
- Lichtgroene, hartvormige bladeren
- Kruijpende wortelstokken (oranje kleur)
- Bloeiperiode in augustus – september
- Vaak vlakdekkend

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

Doordacht en gecoördineerd! Voor aanpak grote partijen wordt best een externe firma ingeschakeld.

WIJZE VAN AANPAK

Er zijn verschillende methoden om Aziatische duizendknopen te bestrijden. Afhankelijk van de locatie, de hoeveelheid en de budgetten verschilt de aanpak. Op www.ecopedia.be/pagina/een-beheeraanpak-voor-japanse-duizendknoop-ontwerpen een beslissing om een juiste keuze te maken.

MOGELIJKE TECHNIEKEN

- Beschaduen en versterken van competitie.
- Handmatig de planten uitspitten bij kleine infecties.
- Afdekken van de planten (folie).
- Uitspitten of grond uitgraven.
- Permanent begrazen (met schapen) → werkt het best met jonge plantjes.
- Chemisch bestrijden / injecteren → vergunningen nodig!
- Frequent maaien van de aantasting (oppassen dat fragmenten niet verder verspreid worden).
- Elektrocutie/invriezen van elke individuele plant → met externe firma.
- Behandelen met zout water → met externe firma.
- Niets doen.

BENODIGDE MATERIALEN

- Afhankelijk van de beheermethode
- Correcte afvoermogelijkheden

OPGELET

- Vraag raad bij de bevoegde instanties voor de juiste bestrijding!
- Probeer het plantmateriaal zo volledig mogelijk te verwijderen en af te voeren.
- Nooit klepelen, verhakselen.
- Vermijd achterblijvende plantenresten (deze kunnen terug groeien).

NAZORG

- Geregeld controleren op nieuwe scheuten.
- Bestrijdingsmethode blijven herhalen.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheid:
→ recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
→ rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).
(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

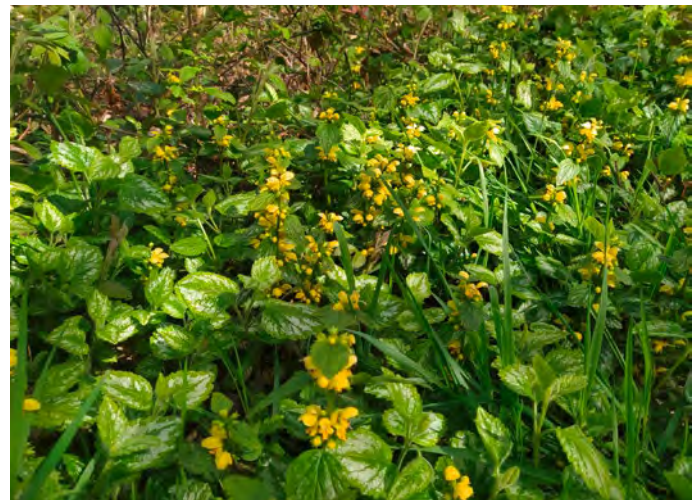
OPGELET

Resten van invasieve uitheemse plantensoorten niet thuis zelf composteren, omdat daar onvoldoende hoge temperaturen bereikt worden om alle kiemkracht te vernietigen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik, ook bij verwisselen van werkplek!
- Nooit hakselen, klepelen.

Bonte gele dovenetel

Bonte gele dovenetel

Lamium galebdolon subspecies argentatum

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 15 cm
Max: 40 cm

Bloeiperiode

Vanaf: april
Tot: juni

Licht

Min: half schaduw
Max: schaduw

KENMERKEN

- Lang groenblijvende kruidachtige plant met lange kruipende stengels
- Opgerichte zijstengels dragen kruisgewijs tegenoverstaande (bontgekleurde) bladeren
- Gele bloemen (tweelippig)

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

- tussen november en maart; dan zijn deze planten steviger, waardoor ze minder snel afbreken en de wortel gemakkelijk mee verwijderd wordt.

WIJZE VAN AANPAK

- Kleine hoeveelheden uittrekken en uitsteken.
- Grotere hoeveelheden machinaal afgraven.
- De kluit/wortels trachten te verwijderen.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding → mee verwijderen.
- Materiaal proper maken om verdere verspreiding te vermijden.

BENODIGDE MATERIALEN

- Spade
- Riek
- Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

OPGELET

- Probeer het plantmateriaal zo volledig mogelijk te verwijderen en af te voeren.
- De planten niet ter plaatse verhakselen. Dat zorgt net voor meer verspreiding.
- Vermijd achterblijvende plantenresten (deze kunnen terug groeien).

NAZORG

- Geregeld controleren op nieuwe planten.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheid:
→ recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
→ rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).

(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

OPGELET

Resten van invasieve uitheemse plantensoorten niet thuis zelf composteren, omdat daar onvoldoende hoge temperaturen bereikt worden om alle kiemkracht te vernietigen.

WORTELKLUITEN MET GROND

Zand is niet composteerbaar, dus de grond zoveel mogelijk verwijderen van de wortelkluiten door te schudden. De overgebleven wortelresten kunnen dan via dezelfde weg afgevoerd en gecomposteerd worden als de andere plantendelen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik, ook bij verwisselen van werkplek!
- Nooit hakselen, klepelen.

Chinese bruidssluier

Chinese bruidssluier

Fallopia aubertii

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 600 cm
Max: 1 000 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juli
Tot: oktober

Bloemkleur

wit

KENMERKEN

- Snelgroeïende houtige klimplant met lange windende stengels
- Verspreide bladeren van 3 tot 6 cm met hartvormige voet
- Bloei op de zijtakjes

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

- Juni
- Voor de plant in bloei staat

WIJZE VAN AANPAK

- Kleine haarden meerdere keren per jaar dicht bij de grond afsnijden.
- Grotere haarden maaien om de plant onder controle te houden.
- De kluit/wortels verwijderen, indien verwijderen van de plant de doelstelling is.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding -> mee verwijderen.

BENODIGDE MATERIALEN

- Bosmaaier
- Zeis met bosblad
- Spade
- Hark met riek
- Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

OPGELET

- Probeer het plantmateriaal zo volledig mogelijk te verwijderen en af te voeren.
- De planten niet ter plaatse verhakselen.
- Vermijd achterblijvende plantenresten (deze kunnen terug groeien).

NAZORG

- Geregeld controleren op nieuwe planten.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheden:
→ recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
→ rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).

(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

OPGELET

Resten van invasieve uitheemse plantensoorten niet thuis zelf composteren, omdat daar onvoldoende hoge temperaturen bereikt worden om alle kiemkracht te vernietigen.

WORTELKLUITEN MET GROND

Zand is niet composteerbaar, dus de grond zoveel mogelijk verwijderen van de wortelkluiten door te schudden. De overgebleven wortelresten kunnen dan via dezelfde weg afgevoerd en gecomposteerd worden als de andere plantendelen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik, ook bij verwisselen van werkplek!
- Nooit hakselen, klepelen.

Reuzenbalsemien

Reuzenbalsemien

Impatiens glandulifera

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 60 cm
Max: 200 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juli
Tot: oktober

Bloemkleur

paars, violet,
purper, lila, rood,
rose

Licht

Min: schaduw
Max: licht

Voedsel

zeer voedselrijk

Vocht

Min: vochtig
Max: nat

Bestuiving

insectenbestuiving

KENMERKEN

- Eénjarige plant
- Hoge en broze, holle stengels met verdikte knoppen (meestal rood)
- Lancetvormige bladeren van 10 tot 25 cm lang

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

- Juni – juli
- Voor de plant in bloei staat. Zaad is heel kiemkrachtig.

WIJZE VAN AANPAK

- Probeer altijd van stroomopwaarts naar stroomafwaarts te werken.
- Handmatig uittrekken van de planten.
- Maaibeheer voor de vruchtzetting met voldoende nazorg.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding -> mee verwijderen.
- Andere methode: elektrocutie.

BENODIGDE MATERIALEN

- Handschoenen
- Zeis
- Spade/steekschop
- Kraan
- Maaibalk

OPGELET

- Tracht de plant te verwijderen voor de vruchtzetting!
- Opletten dat de stengeldelen niet achterblijven, dus idealiter snijdend te werk gaan (bv. zeis) eerder dan verhakselend (bv. bosmaaier).
- Directe afvoer van plantendelen cruciaal door de grote groei-kracht van de plantendelen.
- Plantendelen mogen na afvoer geen contact houden met bodem.

NAZORG

- Opvolgen van het uitgevoerde beheer in de volgende jaren.
- Nieuwe planten onmiddellijk terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheden:
→ recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
→ rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).
(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

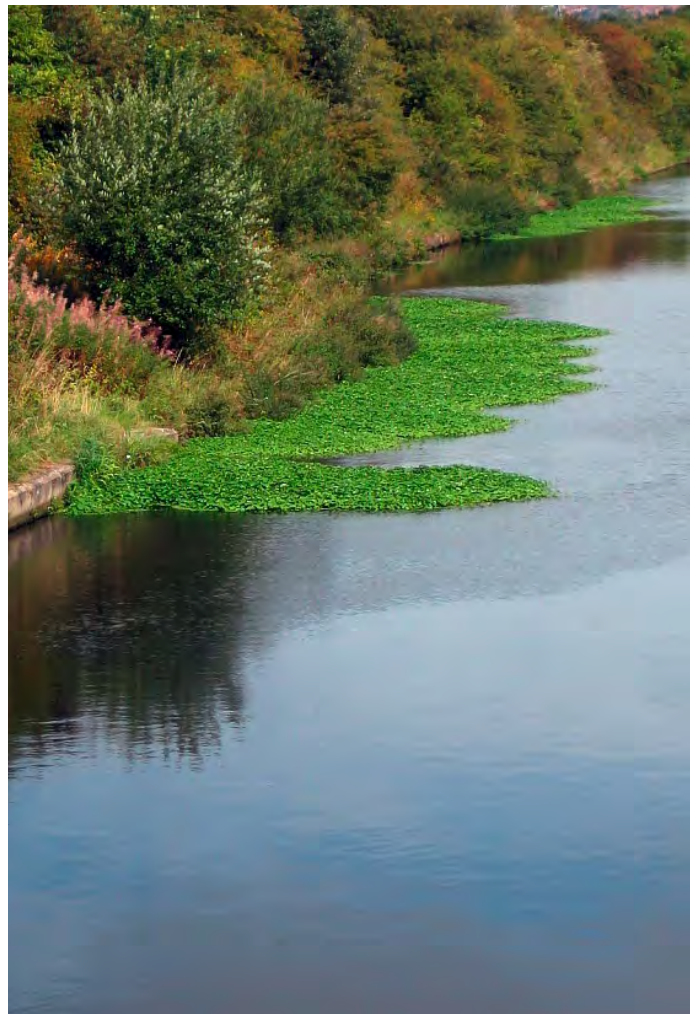
WORTELKLUITEN MET GROND

Zand is niet composteerbaar, dus de grond zoveel mogelijk verwijderen van de wortelkluiten door te schudden. De overgebleven wortelresten kunnen dan via dezelfde weg afgevoerd en gecomposteerd worden als de andere plantendelen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik, ook bij verwisselen van werkplek!
- Nooit hakselen, klepelen.

Grote waternavel

Grote waternavel

Hydrocotyle ranunculoides

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 10 cm

Max: 30 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juni

Tot: augustus

Bloemkleur

wit

KENMERKEN

- Bladeren zijn 4 tot 10 cm / stengel 3-5 mm dik
- Het 5-lobbig blad is ingesneden tot aan de stengel
- Later in het seizoen worden de bladeren groter
- De wortels (witte draden) worden meer dan 5 cm lang

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

- Mei - juni
- Vanuit het water
- Voor de plant in bloei staat

WIJZE VAN AANPAK

- Essentie is om de plant voorzichtig met wortel en al te verwijderen uit de bodem. Omwoelen van de bodem absoluut vermijden. Niet gelukt: plant enkele weken later opnieuw trachten uit te trekken. Systematisch en zorgvuldig werken en overzicht over de uit te trekken populatie is zeer belangrijk.
- Grote hoeveelheden -> met de kraan of maaikorf (snijfunctie uitzetten!).
- Kleine hoeveelheden of moeilijk bereikbare plaatsen: met de hand/riek/mesthaak verwijderen.
- Stroomafwaarts tewerk gaan.
- Stroomafwaarts drijfschermen/roosters gebruiken om plantendelen tegen te houden.
- Inheemse vissen die mee uit het water komen, terugzetten.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding -> mee verwijderen.
- Materiaal proper maken om verdere verspreiding te vermijden.

BENODIGDE MATERIALEN

- Kraan met grijper (met gaten voor het water) of maaikorf
- Lieslaarzen
- Handschoenen
- Riek, mesthaak

OPGELET

- Bodem niet omwoelen! Wortels moeten er allemaal mee uit. Vermijd dus achterblijvende plantenresten (deze groeien terug als volwaardige planten).
- Probeer oevers en bodem zo weinig mogelijk te beschadigen.
- De planten niet verhakselen of maaien.
- Niet wisselen tussen werkplekken zonder strikt volgen van het hygiëneprotocol.

NAZORG

- Maandelijks beek/waterloop/... controleren op nieuwe exoten.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheden:
 - recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
 - Grote hoeveelheden:
 - rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).
- (www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

OPGELET

Resten van invasieve uitheemse plantensoorten niet thuis zelf composteren, omdat daar onvoldoende hoge temperaturen bereikt worden om alle kiemkracht te vernietigen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik, ook bij verwisselen van werkplek!
- Nooit hakselen, klepelen.

Parelvederkruid

Parelvederkruid

Myriophyllum aquaticum

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 15 cm
Max: 40 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juni
Tot: juli

Bloemkleur

wit

KENMERKEN

- Soms te verwarren met inheems aarvederkruid dat volledig onder water groeit in tegenstelling tot parelvederkruid
- Geveerde bladeren met donkergroene tot blauwgroene waslaag in kransen
- Stengeltoppen zijn opgericht en 10-15 cm hoog
- Witte bloemen staan zittend in de bladoksels

BESTRIJDING

Bij grote haarden: extern advies en gecoördineerde aanpak wenselijk.

TIJDSTIP AANPAK

- Mei - juli
- Vanuit het water
- Voor de plant in bloei staat

WIJZE VAN AANPAK

- Essentie is om de plant voorzichtig met wortel en al te verwijderen uit de bodem. Omwoelen van de bodem absoluut vermijden. Niet gelukt: plant enkele weken later opnieuw trachten uit te trekken. Systematisch en zorgvuldig werken en overzicht over de uit te trekken populatie is zeer belangrijk.
- Kleine hoeveelheden of moeilijk bereikbare plaatsen: met de hand/riek/mesthaak verwijderen.
- Grote hoeveelheden: -> met de kraan of maakorf (snijfunctie uitzetten!). Bij echt grote hoeveelheden overwegen om de vijver te dempen. Zeker extern advies vragen en inzetten op gecoördineerde aanpak.
- Probeer altijd van stroomopwaarts naar stroomafwaarts te werken.
- Stroomafwaarts drijfschermen/roosters gebruiken om plantendelen tegen te houden.
- Inheemse vissen die mee uit het water komen, terugzetten.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding -> mee verwijderen.
- Materiaal proper maken om verdere verspreiding te vermijden.

BENODIGDE MATERIALEN

- Kraan met grijper (met gaten voor het water) of maakorf
- Lieslaarzen
- Handschoenen
- Riek of mesthaak

OPGELET

- Bodem niet omwoelen! Wortels moeten er allemaal mee uit. Vermijd dus achterblijvende plantenresten (deze groeien terug als volwaardige planten).
- Probeer oevers en bodem zo weinig mogelijk te beschadigen.
- De planten niet verhakselen of maaien.

NAZORG

- Maandelijks beek/waterloop/... controleren op nieuwe exoten.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheid:
→ recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
→ rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).
(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

OPGELET

Resten van invasieve uitheemse plantensoorten niet thuis zelf composteren, omdat daar onvoldoende hoge temperaturen bereikt worden om alle kiemkracht te vernietigen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik, ook bij verwisselen van werkplek!
- Nooit hakselen, klepelen.

Watercrassula

Watercrassula

Crassula helmsii

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 5 cm
Max: 30 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juli
Tot: september

Bloemkleur

wit

KENMERKEN

- Wintergroene vetplant
- Bladeren langwerpig en spitse punt (0,5-2 cm)
- Kleine bloemen op de oksel van de bladsteeltjes
- Stengels zijn sterk vertakt en van 10 tot 130 cm

BESTRIJDING

Zeer problematisch! Vegetatieve verspreiding, klein zaad én zaadbank.

Best extern advies inwinnen!

TIJDSTIP AANPAK

- Juni – september (zelf aanpakken: enkel bij kleine haarden. Hygiëne!!!)
- Vanuit het water
- Voor de plant in bloei staat

WIJZE VAN AANPAK

- Grote hoeveelheden -> met de kraan of maaikorf (snijfunctie uitzetten!).
- Kleine hoeveelheden of moeilijk bereikbare plaatsen: met de hand/riek/mesthaak verwijderen.
- Afdekken.
- Inheemse vissen die mee uit het water komen, terugzetten.
- Concurrenten inzaaien zoals postelein of Engels/Italiaans raaigras.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding -> mee verwijderen.
- Materiaal proper maken voor verdere verspreiding te vermijden.
- Niet wisselen tussen werkplek.

BENODIGDE MATERIALEN

- Kraan met grijper (met gaten voor het water) of maaikorf
- Lieslaarzen
- Handschoenen
- Riek/mesthaak

OPGELET

- Bodem niet omwoelen! Wortels moeten er allemaal mee uit.
- Probeer oevers en bodem zo weinig mogelijk te beschadigen.
- De planten niet verhakselen of maaien.
- Vermijd achterblijvende plantenresten (deze groeien terug als volwaardige planten).

NAZORG

- Maandelijks beek/waterloop/... controleren op nieuwe exoten.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheid:
→ recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
→ rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).

(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

OPGELET

Resten van invasieve uitheemse plantensoorten niet thuis zelf composteren, omdat daar onvoldoende hoge temperaturen bereikt worden om alle kiemkracht te vernietigen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik! Niet wisselen tussen de werkplekken om verdere besmettingen te voorkomen!
- Nooit hakselen, klepelen.

Waterteunisbloem

Waterteunisbloem

Ludwigia grandiflora

Hoogte plant

Min: 10 cm
Max: 80 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juli
Tot: oktober

Bloemkleur

geel

KENMERKEN

- Plant die vooral in kunstmatige en aangelegde biotopen snel dominant is
- Vormt lange drijvende stengels
- Zowel de kleine als de grote waterteunisbloem zijn exoten
- Grote waterteunisbloem: eironde bladeren van 6-12 cm
- Kleine waterteunisbloem: ovaalronde bladeren van 3-6 cm

BESTRIJDING

TIJDSTIP AANPAK

- Juni – juli
- Vanuit het water
- Voor de plant in bloei staat

WIJZE VAN AANPAK

- Essentie is om de plant voorzichtig met wortel en al te verwijderen uit de bodem. Omwoelen van de bodem absoluut vermijden. Niet gelukt: plant enkele weken later opnieuw trachten uit te trekken. Systematisch en zorgvuldig werken en overzicht over de uit te trekken populatie is zeer belangrijk.
- Grote hoeveelheden -> met de kraan of maaikorf (snijfunctie uitzetten!).
- Kleine hoeveelheden of moeilijk bereikbare plaatsen: met de hand/riek/mesthaak verwijderen.
- Stroomafwaarts tewerk gaan.
- Stroomafwaarts drijfschermen/roosters gebruiken om plantendelen tegen te houden.
- Inheemse vissen die mee uit het water komen, terugzetten.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding -> mee verwijderen.
- Materiaal proper maken om verdere verspreiding te vermijden.

BENODIGDE MATERIALEN

- Kraan met grijper (met gaten voor het water) of maaikorf
- Lieslaarzen
- Handschoenen
- Riek/mesthaak

OPGELET

- Bodem niet omwoelen! Wortels moeten er allemaal mee uit. Vermijd dus achterblijvende plantenresten (deze groeien terug als volwaardige planten).
- Probeer oevers en bodem zo weinig mogelijk te beschadigen.
- De planten niet verhakselen of maaien.

NAZORG

- Maandelijks beek/waterloop/... controleren op nieuwe exoten.
- Nieuwe planten terug verwijderen.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

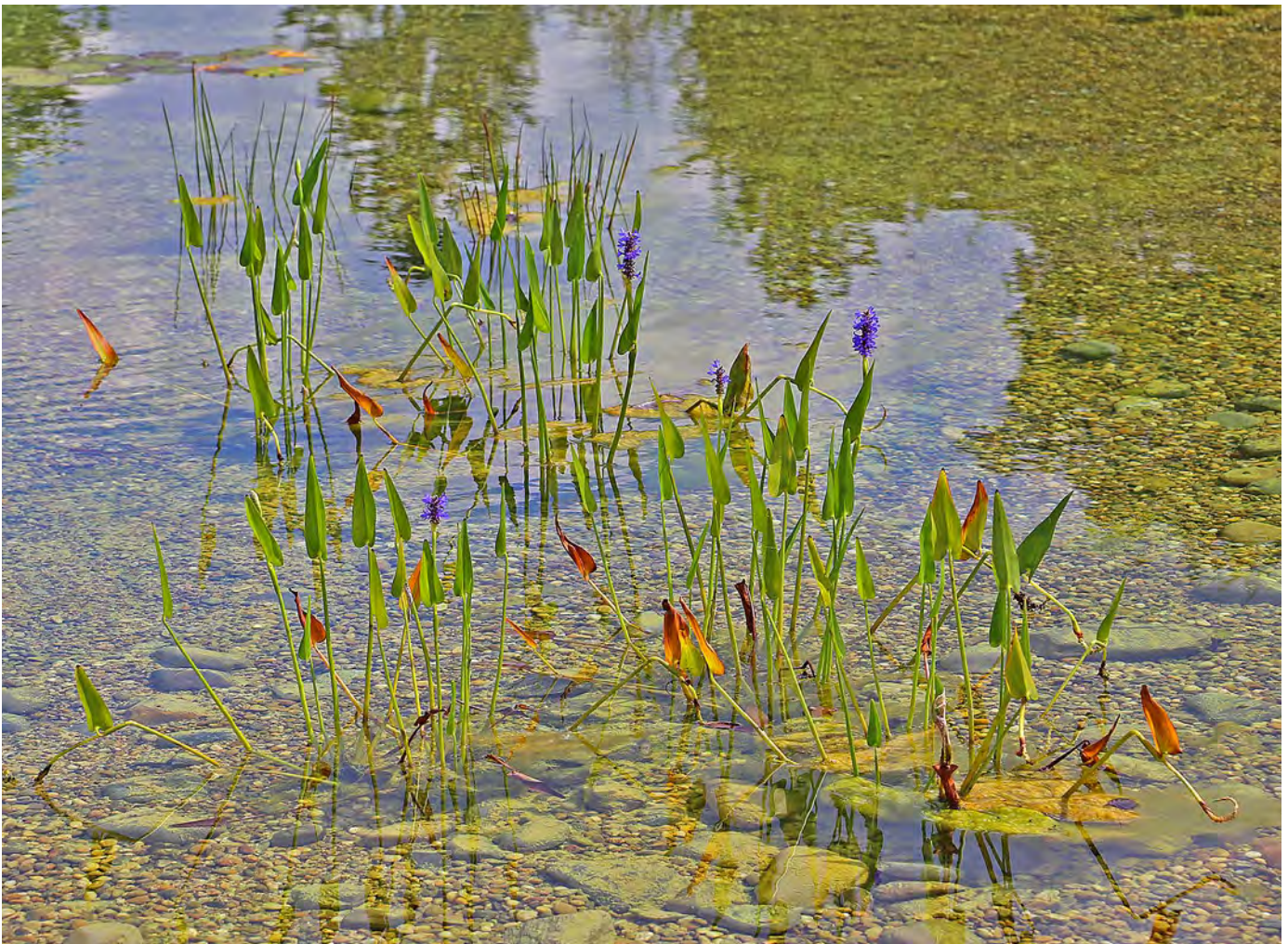
- Kleine hoeveelheid:
→ recyclagepark (zij garanderen veilige afhandeling)
- Grote hoeveelheden:
→ rechtstreeks naar een VLACO-erkend composteerbedrijf (vb. Bionerga).
(www.vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-van-gecertificeerde-bedrijven)

OPGELET

Resten van invasieve uitheemse plantensoorten niet thuis zelf composteren, omdat daar onvoldoende hoge temperaturen bereikt worden om alle kiemkracht te vernietigen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik! Niet wisselen tussen de werkplekken om verdere besmettingen te voorkomen!
- Nooit hakselen, klepelen.

Moerashyacint, Snoekkruid

Pontederia cordata

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 40 cm

Max: 100 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juli

Tot: september

Bloemkleur

blauw

Licht

Volle zon –
halfschaduw max.

Voedsel

Voorkeur matig tot
goed voedselrijk

Vocht

Waterplant.

Min. 20 cm water,
max. 60 cm water

Bestuiving

Insecten

De Nederlandse naam is Moerashyacint, maar Snoekkruid wordt ook gebruikt.

Momenteel staat de Moerashyacint nog niet op de lijst van invasieve exoten. In Nederland is deze waterplant reeds langere tijd bezig met zich te verspreiden, en daar houdt men de populaties in de gaten aangezien ze zich gemakkelijk verspreiden via wortelopslag en weggespoelde fragmenten.

KENMERKEN

WORTELS

- De wortels verdragen een temperatuur tot -20° C. Indien de wortels zich dieper dan 20 cm onder het wateroppervlakte bevinden mogelijk zelfs strengere vriestemperaturen.

BLADEREN

- De pijlvormige (of omgekeerde hartvormige) bladeren zijn groen en ongeveer 50 cm hoog.
- Semi wintergroen
- De bladvoet kan variëren van hartvormig tot pijlvormig.
- De min of meer cirkelvormige gebogen nerven zijn goed zichtbaar.
- Bladrand is gaaf.

BLOEM

- 8-10 cm hoge bloeiaren.
- Diepe blauwe bloemkleur met lange bloeitijd.
- Bloemen hebben zes bloemdekbladen die kroonbladachtig, zijn tweezijdig symmetrisch en hebben op de bovenste lip een opvallende dubbele gele vlek (determinatiekenmerk)

STENDEL

- De stengel van de meerjarige plantensoort komt te voorschijn uit een ondergrondse wortelstok. Het bovenste deel van de rechtopstaande stengel is klierachtig behand.

ZADEN

- Worden nootjes genoemd

BESTRIJDING

Hierover is momenteel nog niet veel informatie bekend, aangezien deze soort nog niet beschreven staat als zijnde invasieve exoot en er momenteel weinig praktische ervaring is met deze soort te bestrijden.

WAT WEL REEDS BEKEND IS

- Plant voor de bloei en zaadvorming verwijderen (verdere geslachtelijke vermeerdering voorkomen)
- Uitgraven van de gehele wortelkluif en wortelstokken
- Plantaardig afval niet hakselen of maaien (vegetatieve vermeerdering voorkomen)
- Bestrijding kan ook door vijversystemen droog te zetten en de droog geplaatste infectiehaarden te verwijderen. Zo is er een goede visuele controle op de gehele plant inclusief wortelstokken te verwijderen.
- Dieper onder water zetten kan ook een optie zijn, al is deze methode moeilijk te controleren op effectiviteit, aangezien de soort gemakkelijk tot 60 cm diepte kan verdragen. Ook over de duurtijd van afsterven is weinig geweten. Deze methode is ook niet overal toe te passen.

NAZORG

- Noodzakelijk aangezien de plant zich gemakkelijk vermeerdert via achtergebleven wortelstokken en drijvend/zwevend zaad.
- Indien een infectiehaard verwijderd werd, best gedurende de komende 3-5 jaar de locatie controleren op nieuwe infectiehaarden. Dit kan het best gedaan worden in de zomer-nazomermaanden, aangezien de plant dan van ver te determineren is door de blauwe bloei.

Het organisch materiaal wordt best afgevoerd naar Bionerga of een professionele composteringsinstallatie. De zandfractie bij de wortelkluiten kan best worden mee afgevoerd, aangezien de plant zich gemakkelijk kan verspreiden bij het 'proper' maken van de plantkluif.

Amerikaanse eik, Rode eik

Amerikaanse eik, Rode eik

Quercus rubra

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 25 cm
Max: 35 cm

Bloeiperiode

mei

Bloemkleur

Onopvallend, geel-groenig

Licht

Zonnig tot licht
beschaduwde
standplaats

Voedsel

Voedselarm tot
matig voedselrijk

Vocht

Droog tot vrij
vochtig

Bestuiving

Wind

Quercus rubra staat in bijlage 2 van de Gedragscode voor gebruik van invasieve planten in België (zie hieronder). Dit betekent dat *Quercus rubra* nog mag verkocht en aangeplant worden, maar met de nodige voorzichtigheid in de buurt van biotopen waar hij invasief kan worden: bossen (eik, beuk) op zure grond, bossen op kalkrijke bodems, bosranden.

KENMERKEN

- Snelgroeierende, grote en brede boom (kroon diameter van meer dan 15m)
- Grijs stam
- Blad heeft een typische eikenblad vorm, maar de lobben zijn sterk gespitst en getand.
- Twijgen en takken
- Wortelgestel is vaak diep en uitgebreid
- Zeer grote vruchtenworp in bepaalde jaren

REDEN TOT 'INVASIEF KARAKTER'

- De bladeren verteren zeer traag en slecht en zorgen voor een dikke strooisellaag waar inheemse planten (eenjarigen, bolgewassen, lage kruiden) moeilijk doorheen komen. Ook zaden van inheemse soorten kiemen slechter/niet door de dikke strooisellaag.
 - Eenmaal gevestigd en geslachtsrijp kunnen de bomen massaal eikels produceren.
 - Kiemkracht van de zaden (eikels): de eikels blijven minstens 5 jaar kiemkrachtig (vaak langer).
 - De boom maakt een zeer brede en dichte kroon waardoor de onderbegroeiing van inheemse soorten het moeilijk krijgt en de natuurlijke verjonging van het bosbestand tegen gehouden wordt..
 - In onze streken wordt de Amerikaanse eik zelden zeer oud, ondermeer omwille van het ontbreken van enkele (noodzakelijke en uitheemse) mychorizale zwammensoorten.
- Afname biodiversiteit
→ Verdringen inheemse beplanting d.m.v. sterk dominerend karakter, snelle groei en dikke strooisellaag. Dit probleem stelt zich voornamelijk op voedselarme, zanderige bodems; minder sterk op voedselrijke, leemachtige bodems.

BESTRIJDING

- Oude bomen kunnen worden geringd. Nazorg bij geringde bomen (overgroeien ring, opslag onder de ring) kan nodig zijn bij middeloude bomen.
- Jonge bomen en hakhoutstoven worden afgezaagd.
- Kieming vanuit de langlevende zaadbank vormt een belangrijk aandachtspunt voor deze soort waardoor een regelmatige controle noodzakelijk is. Zaailingen kunnen handmatig worden verwijderd of worden begraasd.
- Het is belangrijk om de bestrijding van Amerikaanse eiken in een beheerplan te steken. Het ondoordacht verwijderen van de moederboom zorgt immers voor de (verdere) kieming van de zadenbank die ze rondom heeft verspreid.

TIJDSTIP AANPAK

- Ringen: begin juli.
- Kappen: voorkeur zomermaanden, aangezien winterkap (en bijbehorend blootstellen van de bodem en stimuleren van de zadenbank) vaak een massale kieming geeft. Zomerkap heeft deze reactie ook, maar de zaailingen hebben het 'moeilijker' om zich te vestigen tijdens de zomermaanden.

WIJZE VAN AANPAK

Belangrijk: is het absoluut noodzakelijk de boom te verwijderen?

- Ja? Besef dat nazorg noodzakelijk is i.v.m. kiemkracht van de zaden.
- Neen? Laten staan indien niet gevaarlijk of in divers bosplantsoen.

VERWIJDEREN VAN EEN GROTE 'MOEDERBOOM'

- Volledige verwijdering d.m.v. kappen, ringen, schillen of pruikenmethode' toepassen
- Grotere exemplaren worden met de (ketting)zaag omgezaagd of met een kleine kraan uitgegraven.
- Eerste jaar na toepassen behandeling: de zaailingen manueel uittrekken.
 - Verwijderen met bosmaaier of slechts gedeeltelijke verwijdering heeft het gevolg dat de zaailingen (gedeeltelijk) gaan overleven en zich beter gaan wortelen.

1 Pruikenmethode = de boom op heuphoogte afzagen, waarna jaarlijks in de zomer de opnieuw uitgeschoten scheuten verwijderd worden. Na enkele jaren raakt de stronk uitgeput, waardoor deze niet meer gaat uitlopen.

- Begrazing kan hetzelfde effect hebben.
- Aanplant inheems bosgoed
 - Brengt op termijn een verandering in de strooisellaag teweer, wat een diversifiëring in kruidlaag en nieuwe zaailingen zal meebrengen.
 - Zullen voor een gedeeltelijke schaduwvorming zorgen, wat de groei van nieuwe eikenzaailingen gaat bemoeilijken.
- Nazorg op de moederboom toepassen (herschillen, verwijderen nieuwe aangroei, ...)
- Gedurende ± 5 jaar de eikenzaailingen verwijderen (met wortel)

VERWIJDEREN VAN JONGE EIKENBOMEN

- Best voor de boom geslachtsrijp is verwijderen
- Afzagen en inkerven kan groei tegengaan
- Verder aanplanten van (inheems) bosgoed om dominantie van de Amerikaanse eiken te voorkomen.

BENODIGDE MATERIALEN

- Helm (met gezicht en gehoorbescherming)
- Handschoenen
- Veiligheidsbroek (zaagbroek) en aangepaste schoenen
- Zaag/kettingzaag
- Spade/steekschop
- Kraan
- Opgelet: Bij grotere exemplaren opletten voor vallende bomen/takken. Deze kunnen zeer zwaar zijn en voor grote schade zorgen.

NAZORG

- Geregeld controleren op nieuwe zaailingen (zeker 1x/jaar verwijderen)
- Uitlopers op stam/stomp 1-2 maanden nadien verwijderen, ten laatste september, dus voordat de boom energie vanuit de uitlopers in de wortels opslaat.

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Bladmateriaal kan ter plekke blijven, eikels liefst zoveel mogelijk afvoeren.
- Kleine hoeveelheid takmateriaal: kan ter plekke gehakseld worden, of hakseling kan afgevoerd worden naar recyclagepark, of gebruikt worden tussen plantsoen. (laag van maximaal 5 cm, niet tegen de stammen van aanwezige planten)
- Grote hoeveelheden/dik stamhout: kan verzaagd worden tot brandhout of verhakseld tot biomassa dat afgevoerd kan worden naar vb. Bionerga. (<https://vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzichtvan-gecertificeerde-bedrijven>)
- Mooie, dikke, rechte (en knoest- of aantastingsvrije) stamstukken kunnen afgevoerd worden naar

zagerijen om tot planken en andere nutsmiddelen te worden verzaagd.

- Amerikaans rood eikenhout is weinig duurzaam in buitentoepassingen (natuurlijke duurzaamheidsklasse IV).

WORTELKLUITEN MET GROND

Zand is niet composteerbaar, dus de grond moet zoveel mogelijk verwijderd worden van de wortelkluiten door te schudden. De overgebleven wortelresten kunnen dan via dezelfde weg afgevoerd en gecomposteerd worden als de andere plantendelen.

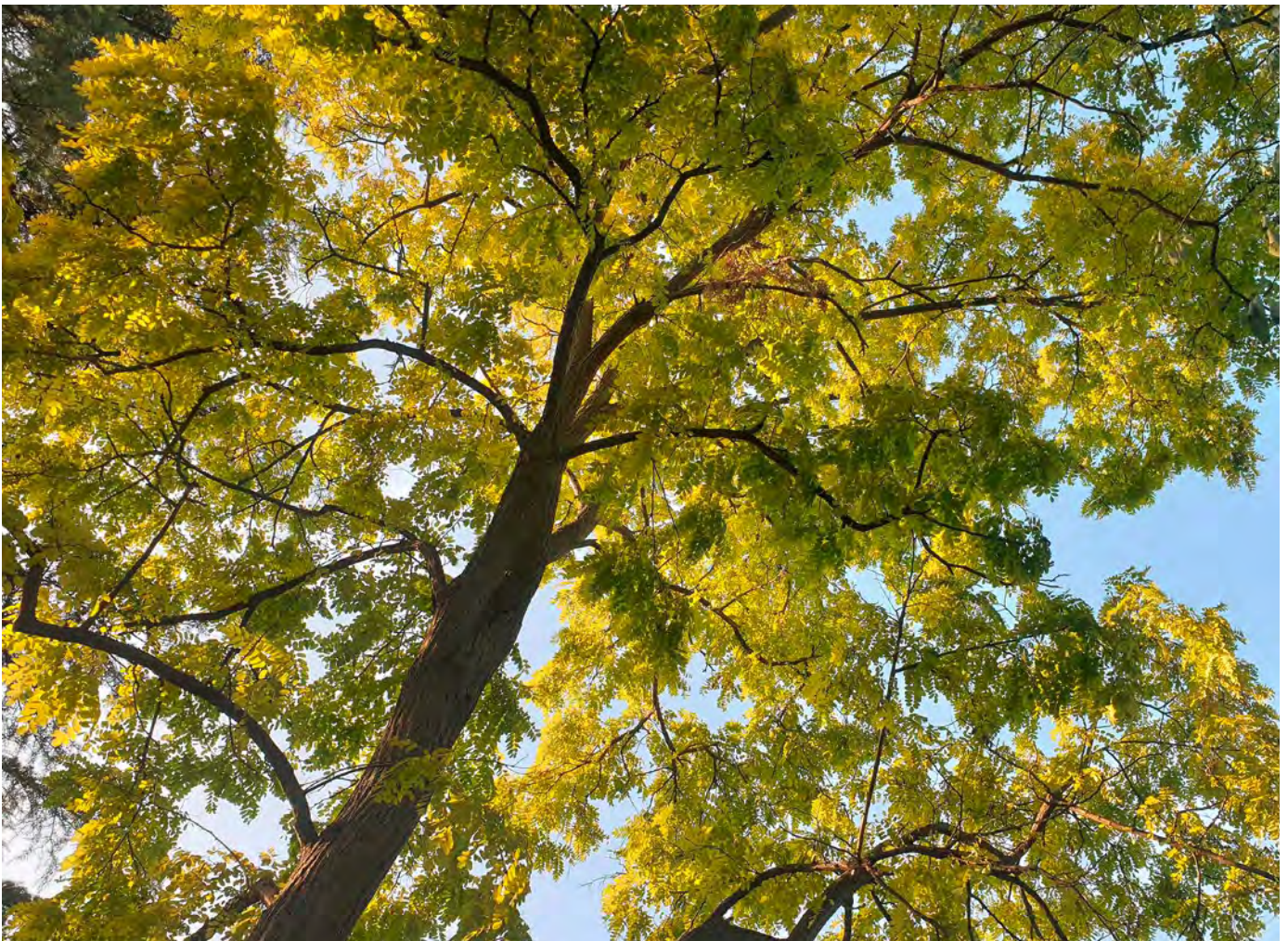
HYGIËNE

In de bodem achtergelaten wortelkluiten en stampen kunnen (en zullen) opnieuw uitlopen.

Indien een hakhoutbeleid wordt toegepast kan deze bron gebruikt worden als biomassa/brandhout voorziening. Indien toegepast op deze manier moet voorkomen worden dat de eik in een productieve fase komt, om de zadenbank niet verder te belasten met nieuwe Amerikaanse eikels. Richtlijn: in een 7-10 jaar cyclus hakhoutbeheer uitvoeren.

Organisch afval van de Amerikaanse eik heeft geen/weinig kans tot hergroei (uitgezonderd eikels en hierboven beschreven wortelkluiten en stampen).

Valse acacia, Witte acacia

Valse acacia, Witte acacia

Robinia pseudoacacia - Robinia

Bron: Ecopedia.be

Hoogte plant

Min: 20 cm

Max: 25 cm

Bloeiperiode

Vanaf: juni

Tot: juli

Bloemkleur

Witte afhangende
bloementrossen

Licht

Min.: lichte schaduw

Max.: volle zon

Voedsel

Min. Voedselarm

Max. Voedselrijk

Vocht

Vochtig tot droog

Bestuiving

Insecten

Robinia pseudoacacia staat in Bijlage 2 van de Gedragscode voor gebruik van invasieve planten in België. Dit betekent dat *Robinia pseudoacacia* nog mag verkocht en aangeplant worden, maar met de nodige voorzichtigheid in de buurt van biotopen waar hij invasief kan worden: droge en rotsachtige milieus, droge en kalkrijke graslanden, zinkweides.

KENMERKEN

- Pioniersoort: snelgroeiende, rechtopgaande boom, tot 25 m hoog.
- Bruine stengels/twijgen, sterk bedoorn met grote tot zeer grote doorns.
- Schors eerst glad, daarna sterk verkurkte lijsten die eerder verticaal kruisend opgaan.
- Bladeren staan verspreid en zijn veernervig samengesteld met afgeronde deelblaadjes.
- Steunblaadjes zijn geëvolueerd tot scherpe doorns.
- Afhangende witte bloementrossen, later bruine tot zwarte peulen.
- Meestal oppervlakkige tot diepe worteling. Bij verstoring schieten nieuwe, sterk gedoornde scheuten op vanuit verschillende wortels.
- In de wortelknolletjes leeft de boom in symbiose met stikstofbindende bacteriën.
- De zaden kiemen in onze streken niet goed, tot niet. Bij eventuele klimaatsveranderingen zou dit anders kunnen zijn.

REDEN TOT 'INVASIEF KARAKTER'

Doordat hij snel groeit, een enorme kiemkracht heeft en er massaal nieuwe bomen opschieten vanuit de wortels, is de *Robinia pseudoacacia* invasief en zorgt hij voor bodemverrijking door het afzetten van stikstof in de bodem en daardoor voor verzuuring. Hierdoor komen inheemse planten die leven op armere bodems in het gedrang en vermindert de biodiversiteit.

- De sterke groei, concurrentiekracht en het verrijkend effect op de bodem kunnen leiden tot omvorming van kwetsbare habitats en natuurgebieden tot een ruigte.
- Het verwijderen kan voor een sterke verspreiding zorgen d.m.v. wortelopslag die snel uitgroeit tot nieuwe bomen.

BESTRIJDING

- In bosverband: relatief gemakkelijk te onderdrukken d.m.v. ringen/schillen van de moederboom en de opslag gedurende een periode van 1-7 jaar te verwijderen (afhankelijk van de kroondekking van het bos, gezondheid van de originele boom, en de concurrentie van inheemse soorten).
- In open gebieden: zeer arbeidsintensief, aangezien ze zichzelf gemakkelijk verjongen d.m.v. wortelopschot en heraan groei. Er kan gewerkt worden met ringen/schillen van de moederboom, en de daaropvolgende jaren de wortelopslag machinaal uit te graven.

BELANGRIJK BIJ BESTRIJDING

- Bij de bestrijding gaat de boom (zelfs indien machinaal het grootste deel van de wortels worden uitgegraven) een sterke tegenreactie geven, voornamelijk door wortelopslag. Weet dat dit de normale reactie is, en maak de afweging of het wenselijk is om de boom te verwijderen en (ongecontroleerd) opschot te riskeren, of de boom al dan niet oud te laten worden op deze plaats.
- Opschot van *Robinia* groeit zeer snel. Uitschieters van meer dan 1,5-2m in 1 groeiseizoen zijn normaal. -> nazorg is belangrijk.
- De gehele boom wordt als giftig beschouwd; ook het zaagsel/stof dat vrijkomt bij het verzagen van *Robiniahout*. Symptomen zijn verwijde pupillen, misselijkheid, braken, hoofdpijn en diarree. De zaden zijn zeer giftig en kunnen voor uitval van orgaanfuncties zorgen. Draag de juiste PBM's!
- De doorns van de *Robinia* zijn zeer hard en kunnen gemakkelijk PBM's (handschoenen, zaagbroek, kledij) penetreren. Indien er resten in de huid achterblijven (splinters) ontsteken deze gemiddeld 1-2 dagen en geven een verdoofd gevoel in het directe gebied van de wonde na enkele uren.
- Hanteren van degelijke oog/gezichtsbescherming is aangewezen.
- De plantresten hakselen ter plaatse kan zeker. Dit verrijkt de bodem waardoor de pioniersoort minder lang op zijn plaats staat (niet overal toepasbaar). De zaaddozen mogen mee verhakseld worden i.v.m. slechte kiemkracht van de zaden.

TIJDSTIP AANPAK

- Juni – juli (voor zaadzet, mogelijks meerdere keren herhalen): ringen/schillen, afzagen
- Juni-juli (mogelijks meerdere keren herhalen): opschoot verwijderen

WIJZE VAN AANPAK

- bij jonge bomen/opschoot:
 - ringen van de bomen voor/tijdens de zaadzetting
 - eventueel schillen van de cambiumlaag
 - daaropvolgend jaar (in functie van de heraan groei) de jonge scheuten en opschoot verwijderen
- Manueel verwijderen van afgestorven boven- en ondergrondse delen.
- Weg maaien voor de zaadzetting van jong opschoot/ jonge exemplaren.
- Andere exoten in de weg bij bestrijding -> mee verwijderen.

BENODIGDE MATERIALEN

- Kettingzaag + PBM's
- Bijl/schaaf
- Hakselaar

NAZORG

- Geregeld controleren op nieuwe scheuten
- Bestrijdingsmethode blijven herhalen
- Nieuwe planten terug verwijderen

WAT MET DE PLANTENRESTEN?

PLANTMATERIAAL ZELF

- Kleine hoeveelheid: dit kan ter plekke gehouden worden, contact met de bodem moet vermeden worden, zodat de resten goed kunnen uitdrogen (zowel gehakseld als ongehakseld).
- Grote hoeveelheden: hakselen van plantmateriaal is courant, de hakseling kan ter plekke blijven (indien wenselijk) of worden afgevoerd naar een composteerbedrijf of gebruikt worden om energie mee op te wekken (vb. Bionerga). (<https://vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzichtvan-gecertificeerde-bedrijven>)

WORTELKLUITEN MET GROND

- Zand is niet composteerbaar, dus de grond moet zoveel mogelijk verwijderd worden van de wortelkluiten door te schudden. De overgebleven wortelresten kunnen dan via dezelfde weg afgevoerd en gecomposteerd worden als de andere plantendelen.

HYGIËNE

- Complete afvoer is belangrijk.
- Machines reinigen na gebruik, ook bij verwisselen van werkplek!
- Aandacht voor ondergrondse wortelfragmenten

